

10 af de 129 Sættere, der i Aarets Løb havde haft Arbejde i denne Forretning, havde arbejdet der hele Aaret 1887; overhovedet syntes den hyppigt at veksle Personale. Derimod var Arbejdertallet ikke undergivet store Fluktuationer. Af de ovenfor meddelte Tal kan man regne sig til, at Trykkeriet gennemsnitligt i Aarets Løb beskæftigede c. 100 Arbejdere, hvoraf næsten Halvdelen Sættere. Af en Tabel, der ikke her behøves gengivet, ses det, at der i Aarets Løb kun var to eller tre Uger, hvor det beskæftigede Arbejder- og Sættertal i en betydelig Grad afveg fra det gennemsnitlige.

Den illoyale Konkurrence og Lovgivningen.

Side om Side med den hensynsløse Benyttelse af alle Midler til Fremgang i den industrielle og kommercielle Konkurrence-Kamp, der i saa høj Grad udmærker vor Tid, fremtræder der i de senere Aar — bemærkede Bureauchef Grev H. Hamilton i et Foredrag, han holdt i den svenske nationaløkonomiske Forening, og som findes optaget i Foreningens sidst udkomne »Förhandlingar« — en Bestræbelse for ved Lovgivningen at sikre den enkelte Producent udelukkende Forføljelse over alle de Fortrin i Konkurrencen, der kan anses at være Frugten af hans eget Arbejde. Det Omraade, som man saaledes har søgt at frede, betegner Franskmændene som »la propriété industrielle«. Herunder henfører man ikke blot Opfinderens, Mønstertegnerens og Modellørens Ret, men ogsaa det Fortrin, som tilkommer den paa Markedet velkendte Producent, og som faar et Udtryk i den Forkærlighed, hvormed den købende Almenhed op søger de Varer, som ere mærkede med hans Navn eller Mærke, — og overhovedet hører derindunder alle Lovbestemmelser, der tilsigter at forebygge, at Varer af lavere Værdi falskeligen udgives for de kostbarere Produkter, som Almenheden ønsker. Der findes ikke nogen Stat, hvis Lovgivning i de senere Aar er forbleven ganske uberørt af denne Bevægelse, som nærmest er opstaaet som en

10 af de 129 Sættere, der i Aarets Løb havde haft Arbejde i denne Forretning, havde arbejdet der hele Aaret 1887; overhovedet syntes den hyppigt at vexle Personale. Derimod var Arbejdertallet ikke undergivet store Fluktuationer. Af de ovenfor meddelte Tal kan man regne sig til, at Trykkeriet gennemsnitligt i Aarets Løb beskæftigede c. 100 Arbejdere, hvoraf næsten Halvdelen Sættere. Af en Tabel, der ikke her behøves gengivet, ses det, at der i Aarets Løb kun var to eller tre Uger, hvor det beskæftigede Arbejder- og Sættertal i en betydelig Grad afveg fra det gennemsnitlige.

Den illoyale Konkurrence og Lovgivningen.

Side om Side med den hensynsløse Benyttelse af alle Midler til Fremgang i den industrielle og kommercielle Konkurrence-Kamp, der i saa høj Grad udmærker vor Tid, fremtræder der i de senere Aar — bemærkede Bureauchef Grev H. Hamilton i et Foredrag, han holdt i den svenske nationaløkonomiske Forening, og som findes optaget i Foreningens sidst udkomne »Förhandlingar« — en Bestræbelse for ved Lovgivningen at sikre den enkelte Producent udelukkende Forføljelse over alle de Fortrin i Konkurrencen, der kan anses at være Frugten af hans eget Arbejde. Det Omraade, som man saaledes har søgt at frede, betegner Franskmændene som »la propriété industrielle«. Herunder henfører man ikke blot Opfinderens, Mønstertegnerens og Modellørens Ret, men ogsaa det Fortrin, som tilkommer den paa Markedet velkendte Producent, og som faar et Udtryk i den Forkærlighed, hvormed den køvende Almenhed op søger de Varer, som ere mærkede med hans Navn eller Mærke, — og overhovedet hører derindunder alle Lovbestemmelser, der tilsigter at forebygge, at Varer af lavere Værdi falskeligen udgives for de kostbarere Produkter, som Almenheden ønsker. Der findes ikke nogen Stat, hvis Lovgivning i de senere Aar er forbleven ganske uberørt af denne Bevægelse, som nærmest er opstaaet som en

Reaktion imod Frihedens Udskejelser, imod Overførelsen af dens Principer paa Omraader, hvor de ikke passer, og som i Virkeligheden blot er en Gennemførelse af Grundsætningen om Producentens Frigørelse fra ethvert uberettiget Tryk, der hindrer ham i fuldt ud at drage sig Frugterne af eget Arbejde tilgode. Karakteristisk er det, at det er det frihedseltskende England, der har givet det første Stød til Bevægelsen og som fremdeles gaar i Spidsen for den, medens det Land, mod hvis Produktion Anklagen hyppigst rejses, netop er det, hvor »Statens Forpligtelser mod Producenterne« mere end noget andet Sted føres i Munden.

Det er karakteristisk for al illoyal Konkurrence, at den gaar ud paa at give de Varer, den udbyder, Skinnet af noget Andet end hvad de i Virkeligheden er. Det er ikke altid sagt — om det end hyppigst er Tilfældet — at det er en bedre Vare, som den illoyale Konkurrence foregiver at tilbyde, men det er i alt Fald altid noget, som Almenheden tror er bedre og derfor foretrækker. Det er en beskyttende Forklædning, under hvilken man søger at eksploitere det Arbejde, som en anden har udført for egen Regning. Det er jo f. Ex. meget muligt, at man i andre Lande kan tilvirke lige saa gode Sikkerhedstændstikker som i Sverig, men det koster Tid, Arbejde og Penge at bibringe en Almenhed, der engang har vænnet sig til at købe svenske Tændstikker, Overbevisningen derom, — og man søger derfor gennem Etiketter og Mærker at give det egne Fabrikat Udseende af at være tilvirket i Sverig.

Varemærkelovene og de ved dem knyttede internationale Overenskomster har ganske vist i de senere Aar aabnet en Mulighed for at stoppe de groveste Former af denne illoyale Konkurrence; men det er utroligt, hvor denne Konkurrence er opfindsom, og med hvilken Naivitet Almenheden lader sig narre. Der findes saaledes — nævner Grev H. eksempelvis — et Sted i Udlandet et Handelshus (et svensk Handelshus forøvrigt!), der har gjort den illoyale Konkurrence i svenske Tændstikker til en af sine Specialiteter. Paa de Etiketter, som dette Hus anvender, vil man ikke

kunne finde en eneste Figur eller Inskription. der er ganske som de, der forekommer paa de Etiketter, hvormed Huset konkurrerer. Sammenligner man begge Etiketter, kan de ikke forvexles, — men paa Afstand og flygtigt betragtede er Totalindtrykket af dem ganske det samme. Hemmeligheden i den Slags Forhold er ogsaa netop, at Almenheden saa at sige er nærsynet. For Konsumenternes Hukommelse staar Billedet af en kendt Etikette eller et kendt Varemærke yderst uklart. Det er kun Totalindtrykket eller en eller anden mere fremtrædende Enkelthed, der fæster sig i Hukommelsen; men er Totalindtrykket det samme, saa lader Konsumenterne sig strax narre. Det er dette, der maa tages Hensyn til, naar man vil gøre Varemærkelovene effektive.

Blandt svenske Varer nævnte Taleren Jern som ganske særligt udsat for falske Stempler. Navnlig i Tyskland forsynes Jern efter en stor Maalestok med falske Stempler, baade saaledes, at ikke-svensk Jern stemples som svensk og saaledes at svenske Jernsorter forsynes med Stempler, der ikke tilkommer dem. Under en Retssag i England oplystes det engang, at det havde været almindelig Brug at sætte et L i en Cirkel paa alt svensk Jern, der forarbejdedes i England. Mærket var det, som Leufsta Bruk i Upland anbragte paa sine Tilvirkninger af Dannemora Malm. De Tiltalte erkendte, at de satte dette højt ansete Mærke paa alt svensk Jern, men gjorde gældende, at L-Mærket var et saakaldet »almindeligt Mærke«. At dette Mærke benyttedes, var — sagde de — blot en Coutume, der lidt efter lidt havde vundet Hævd, og som aldeles ikke gik ud paa at vildlede Almenheden. Et Vidne oplyste dog, at han ogsaa havde forsøgt at sætte Mærket paa engelsk Jern, men at dette ikke gik, da Publikum ikke i det Tilfælde lod sig narre. — En Mislighed, der i Tyskland særligt har været en Følge af Brugen af falske Stempler, er den, at de Producenter, der benytter sig af falske Stempler, for at undgaa Opdagelse hvert Øjeblik maa bytte Stempler om. Derved bringes en Mængde gode Stempler i Mis-

kredit, og der kommer overhovedet Uklarhed i Forholdene.

Mellem svenske Industridrivende indbyrdes florerer den illoyale Konkurrence navnlig i Tændstik-, Væveri-, Tobak-, Bryggeri- og den saakaldte tekniske Industri. Naturligvis hører det til Undtagelserne — skønt disse ikke er sjældne —, at Andres Mærker ligefrem annekteres; men man gaar i alt Fald Grænsen saa nær som muligt. Som Exempel paa den Betydning, der tillægges Etiketterne, og paa den Sejhed, hvormed man sætter sig op mod Varemærkeloven, anfører Grev H. en Industridrivende, der ikke mindre end syv Gange fik sine Varemærker tilbageviste af Patentstyrelsen, fordi han ikke kunde opgive Haabet om at faa Noget ind i sit Mærke, der mindede om en Etikette, som anvendtes af en fremragende Fabrikant i samme Fag. Ofte kan det gerne være, at de Paagældende ikke har gjort sig klart, at deres Adfærd kan stemples som uredelig. De ræsonnerer som en Industridrivende, der bittert beklagede sig over, at Patentbureauet havde givet ham Afslag paa hans Indregistreringsansøgning. Hvad der mest græmmede ham, var — ifølge hans Udsagn — at hans Vare var langt bedre end den, som tilvirkedes af hans Konkurrent, der ejede Etiketten. Da Grev H. bemærkede, at han i saa Fald vel ikke trængte til den Andens Etikette, svarede han: »Publikum vil ikke have min Vare, hvis den ikke faar den Etikette.« At den Anden maatte have nedlagt meget Arbejde for at bibringe Publikum denne Forkærlighed, og at der ikke var nogen rimelig Grund til, at Gevinsten ikke udelt skulde tilfalde denne Anden, faldt ham ikke ind.

Paa samme Maade som Mærkerne efterlignes, efterlignes Firmanavne. Tyske Krudtfabrikanter sætte paa deres Etiketter »Cubits & Marvey«; — saa skal Køberne tro, at Krudtet er fra de bekendte engelske Krudtfabrikanter Curtis & Harvey, — og Køberne tror det kun altfor ofte.

Er Varemærke- og Firma-Efterligninger yndede Midler for den illoyale Konkurrence, saa generer den sig heller ikke for i stort Omfang at give Varerne Udseende af at

komme fra Produktionssteder, som de aldrig har set noget til. Her et af de mange Exempler, der findes i en Beretning fra en engelsk Parlaments-Kommission:

I Byen Balbriggan i Irland opstod for mange Aar siden en Produktion af Bomuldsstrømper, der lidt efter lidt arbejdede sig saaledes op, at Balbriggan-Strømperne i hele Storbritannien ansaas for de fineste og holdbareste Bomuldsstrømper, som kunde faas, og som derfor ogsaa betaltes med de højeste Priser. Dette Forhold havde ført til, at Ordet Balbriggan annekteredes af Strømpefabrikanterne i England og benyttedes ved alle finere Strømper. De engelske Fabrikanter, der afhørtes af Kommissionen om denne Sag, søgte at forsvare sig paa den bekendte Maade: Ordet Balbriggan benyttedes slet ikke for at bibringe Kunderne den Tro, at Varen var produceret i Balbriggan — det kunde jo ikke falde Nogen ind —; det betød blot, at Strømpen var af prima Kvalitet; — det var en Handelscoutume, som lidt efter lidt havde udviklet sig; — Fabrikanterne i Balbriggan havde heller ikke noget at beklage sig over, for de engelske Strømper var fuldkomment lige saa gode som de irske; — at Englænderne havde optaget Ordet Balbriggan havde blot for den lille irske By den Fordel, at dens Fabrikata kom til at dele Fremgangen med de udmærkede engelske Strømper; — Navnet blev jo blot mere bekendt. — Den Art Forklaringer kender man. Men hvorledes gik det i Virkeligheden? Ja, i lang Tid synes de engelske Fabrikanter virkelig at have gjort deres Bedste for at hævde Balbriggans Anseelse; — men neppe var det lykkedes dem at faa Ordet Balbriggan til at blive den Formel, der betingede Markedets højeste Pris, før Spillet var tabt. Denne høje Pris blev en altfor stor Fristelse, især for den altid vaagne tyske Konkurrence. Det lykkedes snart denne Konkurrence i den Grad at bringe Ordet Balbriggan i Miskredit, at af de sex Etablissementer for Tilvirkning af Bomuldsstrømper, der tidligere fandtes i Balbriggan, er nu kun ét tilbage, og dettes Indehaver har

nu maattet ophøre med at anbringe Ordet Balbriggan paa sine Varer. Men en Strømpefabrikant i Sachsen lader ham desuagtet ikke i Fred: han anvender ganske vist ikke Ordet Balbriggan, men i dets Sted sætter han den irske Fabrikants Navn paa sine Varer, omend med en ubetydelig Forandring.

Vil man have mere drastiske Exempler paa Misbruget med falske Produktionssted-Angivelser, kan man betragte forskellige Luxusartikler, f. Ex. Tobak. Her er den illoyale Konkurrence gaat saa vidt, at den slaar over i det Komiske. De usleste Cigarer er, om man skal tro Angivelserne paa Kasserne, altid tilvirkede i Habana, »Calle de Prado« eller »Calzado de Galeado« af »Ramirez y Ca«, »Pedro Velasquez« eller en anden Havannastorhed, og altid er det Plantagerne i »Vuelta de Abajo«, der skal have leveret Tobaken. Overdrivelserne har her vel til en vis Grad modvirket sig selv, men betydningsløse er de dog ikke. Det er betegnende, at der blandt de mange betydelige Cigarfabrikanter i Sverig vistnok ikke findes en eneste, der endnu har ment at kunne forøge sine Cigarers Anseelse ved at forsyne dem med sit Navn. Og selv de bedst ansete Fabrikanter tro sig nødte til paa en eller anden Maade at give deres Varer en Havanna-Bismag. Grev H. købte engang en Kasse Cigarer i København hos et Firma, der ikke anvender falske Etiketter, men altid sætter sit eget Navn paa de Cigarer, det tilvirker; — da han aabnede Kassen, laa der inde i den et lille Kort, paa hvilket der stod — paa Spansk, naturligvis! — at disse Cigarer vare tilvirkede i København af Firmaet N. N. af prima Tobak fra »Vuelta de Abajo«, — hvilken sidste Angivelse i Betragtning af Cigarernes lave Pris dog turde være noget tvivlsom.

Den demoraliserende Brug af falske Produktionssteds-Betegnelser, der virker nedbrydende for en redelig Udvikling af Handel og Industri, finder vel navnlig Sted med Hensyn til Luxusartikler, men efterhaanden er dog ogsaa Nødvendighedsartikler blevne ramte af den. De saakaldte

»articles de Paris« har i mange Tilfælde aldrig været indenfor Frankrigs Grænser, og i andre er de blevne indførte fra andre Lande til Frankrig i det Øjemed dèr at blive forsynede med franske Fabrikanters Mærker og derefter udførte som »franske« Varer. Fra Sheffield klages der over, at Sheffield-Produktionens Forøgelse i de senere Aar blot er nominel, at mange Fabriker i Virkeligheden er blevne lukkede, medens de andre ikke har udvidet deres Produktion, at de store Forretningshuse ikke har forøget den Arbejderstyrke, de beskæftiger i deres Fabriker, men nok den, der beskæftiges i deres Pakhuse: en stor Del af den Produktion, der afsættes baade i England og udenfor England, mærket med Ordet »Sheffield«, skal i Virkeligheden være af tysk Oprindelse; disse Sheffield-Fabrikanter er blevne Agenter for Fabrikanter i Solingen m. fl. Steder. Dette er blevet oplyst for den engelske Parlamentskommission; — men tyske Fabrikanter har protesteret derimod: den tyske Industri er, siges der, blomstret stærkt op, det er som tysk Produktion, at den øver en generende Konkurrence, og den foragter at benytte sig af falske Stempler! Svaret er, at den tyske Industris Udvikling vel er ubestridelig, — men ligesaa ubestridelig er det, at de tyske Fabrikanter efter stor Maalestok forsyner deres Varer med engelske eller andre fremmede Stempler. Ogsaa endel af de Knive og Saxe, der i Eskilstuna sælges stemplede med »Eskilstuna«, er bevisligt fabrikerede i Tyskland af daarligt tysk Jern; — men Ordet »Eskilstuna« gør, at de sælges for den dobbelte Pris af den, de vilde faa, hvis det sande Produktionssted ærligt var angivet paa den.

At komme den illoyale Konkurrence tillivs er selvfølgelig en yderst vanskelig Sag, baade fordi dens Krogveje ofte er meget vanskelig at opdage, og tillige fordi Grænsen imellem den og den loyale Konkurrence ofte kan være usikker. Som et Middel imod den anbefaler naturligvis de Folk, der overhovedet vil have Told-Beskyttelse, med Forkærlighed Told-Beskyttelse. Men for det Første er Toldbeskyttelse selvfølgelig afmægtig ligeoverfor den illoyale

Konkurrence i Indlandet, — og for det Andet vil Toldbeskyttelsen ligeoverfor Udlandet vel kunne ramme den loyale, men ikke den illoyale Konkurrence. Noget Andet er det, om man ligefrem forbyder Indførelsen af Varer, der fører falske Mærker. I England straffer Varemærkeloven af Avgust 1887 enhver falsk »Trade-description«, d. v. s. enhver Betegnelse, der giver Publikum en urigtig Forestilling om Varernes Mængde, Produktionssted, Produktionsmaade, Raamateriale, og om den Patentbeskyttelse, Eneret, Mønsterbeskyttelse, de nyder. Industriprodukterne skal ikke udgive sig for andet end, hvad de er; — dette er Grundsætningen, men selvfølgelig en Grundsætning, hvis Gennemførelse i Praxis er forbunden med store Vanskeligheder.

A. P.-St.
